

DLO – hørings svar vedr. Dagtilbudslov

Daginstitutionernes Lands-Organisation

Blågårdsgade 17 • 2200 København N.

Tlf. 70275520 • Fax 70275521

www.dlo.dk • dlo@dlo.dk

Ministeriet for Familie- og Forbrugeranliggender
Familiestyrelsen
Att.: Louise Pedersen

Den 14. december 2006

DLOs hørings svar vedr. udkast til forslag om dagtilbudslov

DLO takker for muligheden for at fremkomme med bemærkninger til udkast til lovforslag.

Vi synes det er et godt initiativ, og ser frem til at der kommer en særlig lov for dagtilbuddene. Dog vil vi allerede indledningsvist bemærke, at lovens navn og den ønskede sondring mellem ”dagtilbud” og andre tilbud synes inkonsekvent. F.eks. tydeliggøres det, at Fritidshjem ikke er et dagtilbud – men dog omfattet af lov om dagtilbud.

M.h.t. Fritidshjem og SFO, så vil vi foreslå en harmonisering, således at også Skolefritidsordninger bliver omfattet af denne lov. Vi har i øvrigt ingen konkrete forslag til formulering af retsgrundlaget for en sådan harmonisering.

Generelt:

I forbindelse med denne nye lov, bør det tydeligt fastslås, at foranstaltningerne har en særlig hovedopgave, der omfatter såvel pædagogiske som pasningsmæssige formål og at dette skal kunne ses tydeligt igennem hele lovforslaget. Og i denne sammenhæng er en definition og en afgrænsning vigtig – ikke mindst i forhold til den kommunale udvikling, som i nogle kommuner går i retning af ”områdeinstitutioner” med fælles områdebestyrelser for op til 10 daginstitutionens-enheder.

Man bør i øvrigt generelt præcisere hvilke foranstaltningsformer der er tale om i denne lov - og hvordan de afgrænses i forhold til hinanden (dagpleje, vuggestuer, aldersintegrerede institutioner, børnehaver, fritidshjem og klubber)

På samme måde ser vi også gerne en uddybning af beskrivelsen af mangfoldigheden af driftsformer (selvejende institution, kommunal daginstitution, puljeordninger, privatinstitutioner, dagpleje) samt en tydeliggørelse af hvilke forsøgsmuligheder der er på feltet. Mangfoldigheden af foranstaltnings- og driftsformer er med til at sikre forældrene valgmulighed, og at det samlede område udvikles på baggrund af forskellige erfaringer.

Både i dette udkast, i lov nr. 400 om privatinstitutioner samt i oplægget omkring kvalitetsreform har regeringen lagt vægt på et friere valg for forældre. Siden loven om privatinstitutioner er der imidlertid ikke samlet set kommet flere ikke-kommunale dagtilbudspladser, idet tabet af pladser i selvejende daginstitutioner ikke modsvares af antallet af pladser i nye privatinstitutioner. Vi vil derfor pege på muligheden for, at der i dette lovforslag skabes en fri etableringsret for selvejende daginstitutioner.

Vi har noteret os, at dette udkast rummer en forringelse af vilkårene for forældreindflydelse og forældrebestyrelser ved især kommunale daginstitutioner. Vore bemærkninger til dette fremgår konkret af det nedenstående. Helt overordnet er DLOs reaktion på den foreslåede indskrænkning af forældreindflydelsen i kommunale daginstitutioner, at dette kunne

kompenseres ved at skabe en lovgivningsmulighed for at kommunale daginstitutioner v/ disses forældrebestyrelser får mulighed for at overgå til den selvejende drifts- og styreform - hvorved forældrene sikres en reel og uindskrænket indflydelse og kompetence.

Til lovudkastets konkrete bestemmelser vi følgende bemærkninger:

§1, stk. 1:

Vi savner i indledningen til loven mere anerkendelse af formålene og begreberne dannelse, omsorg, leg og sociale egenskaber.

§ 1, stk. 4:

SAMMENHÆNG ml. dagtilbud og familier har efter vores opfattelse større betydning end SAMMENHÆNG mellem dagtilbud. Vi foreslår således et ekstra punkt om sammenhængen i børns liv – via styrket sammenhæng mellem dagtilbud og familierne.

§ 2:

Asylbørn bør ligeledes have ret til en dagtilbudsplads.

§ 3, stk. 2

Begrebet ”Retningslinier” virker snævert og potentielt begrænsende i forhold til selvejende daginstitutioners selvstændighed. Vi foreslår derfor at stk. suppleres med ”idet de selvejende og private institutioner inddrages i dette”.

§ 3, stk. 3

Når kommuner hver for sig skal lave og offentliggøre disse oplysninger – rummer dette store perspektiver i forhold til samkøring af databaser og efterfølgende mulighed for at trække mange nye og informative data ud af en sådan samlet informationsmasse. Vi vil foreslå, at ministeriet involverer parter med interesse og ekspertise på dette område til en dialog om disse muligheder, og DLO står gerne til rådighed i den forbindelse.

Vi stiller i øvrigt spørgsmålet om disse oplysninger skal indbefatte privatinstitutioner?

§ 4

Vi foreslår, at loven rummer en form for ”behandlingsgaranti” ift. støttekrævende børn, og i øvrigt at loven fastslår, at ”denne støtte gives på et så tidligt tidspunkt som muligt med henblik på tidlig forebyggelse”. Desuden foreslår vi at lovgivning om støttekrævende børn samles i denne lov. En inkluderende holdning kræver lovgivning for alle børn i samme lov, også for de børn, der har særlige behov.

§ 7

Vi foreslår at ”dannelse” bør indgå i stk. 1, idet det kan være med til at skabe fokus på udvikling af børnenes evner til at begå sig i den moderne verden, der er globaliseret og hvor informationsmedier får større og større betydning. I dannelse indgår at barnet udvikles i såvel lokale og globale perspektiver, inddrages i det lokale demokrati og den danske kultur samt i forhold til at bære ansvar som en global verdensborger.

Endeligt mener vi, at der bør være en pind om institutionernes forebyggende formål, overfor børn med særlige behov mv.

§ 7, stk. 3:

Vi foreslår at forslaget moderniseres således, at det kommer til at lyde: ”Dagtilbudet skal fremme børns trivsel, legemuligheder, læring og udvikling af kompetencer gennem oplevelser, lege, traditioner og pædagogiske processer, der er forberedt, gennemført og

reflekteret af de pædagogiske medarbejdere. Samlet skal institutionens virke understøtte børnenes nysgerrighed og deres muligheder for fordybelse, eksperimenter, forandringer og erfaringer”.

§ 7, stk. 5

Det giver ikke mening at omtale skolen – der er frit skolevalg og mange private skoler. Dagtilbud og skoler skal i samarbejde skabe en sammenhængende overgang til skoler og fritidsliv.

§ 8:

Vi foreslår at de nuværende aldersgrænser for definition af hhv. vuggestue-, børnehave- og fritidshjemsbørn fastholdes.

§ 9, stk. 3 og § 10

Da de pædagogiske læreplaner blev var der også lagt op til at bruge de pædagogiske læreplaner som en dialogplatform med brugerne (forældrebestyrelser og bestyrelser i de selvejende institutioner) og i den forbindelse blev der tildelt dem formel kompetence i forbindelse med godkendelse og evaluering.

Det at forældrebestyrelser/Bestyrelser har været ligestillet med kommunalbestyrelsen i godkendelsessammenhæng, har vist sig produktivt både med hensyn til at sikre sammenhæng med institutionernes værdigrundlag/profil og det at det sker i et sprog der giver mening og sammenhæng i en praktisk hverdag. Det har også sikret en god platform for dialog i forbindelse med forældrebestyrelser/Bestyrelser ansvar for principperne i det pædagogiske arbejde.

Det at forældrebestyrelser/Bestyrelser har været den formelle evalueringspart har været med til at sikre en nærhed og en klart formuleret dokumentation af læringsmålene og de metoder/aktiviteter der har skulle lede frem til disse læringsmål. Det har sikret en intern fælles forståelse af det pædagogiske arbejde. Denne formelle kompetence har ligeledes sikret at der har været en formel og reel modpart i evaluering hvilket er nødvendigt hvis evaluering overhovedet skal give en mening. Det har også sikret at de dokumenterede læringsmål har en reel forankring i dagligdagen.

Både godkendelses og evalueringskompetencen, der formelt har været tildelt forældrebestyrelser/Bestyrelser, er i tråd med en god demokratisk praksis, hvor man lovgivningsmæssigt sikrer et reelt nærdemokrati. Det er derfor beklageligt når disse formelle kompetencer med dette lovudkast er frataget forældrebestyrelser/Bestyrelser og det er DLOs forslag at disse kompetencer genindsættes i §§ 9 og 10.

§ 11:

Vi mener, at en centralt organiseret sprogvurdering af alle børn er en forkert prioritering af ressourcerne. I stedet bør der sættes på kompetenceudvikling og efteruddannelse af udvalgte medarbejdere i hver enkelt institution. Børn lærer at bruge sproget på mangfoldige måder. Derfor bør en forøget indsats også understøtte institutionerne/tilbudene i at kunne tilbyde mangfoldige aktiviteter, processer, anerkendelser og udfordringer. Det sker bedst gennem et endnu mere udfordrende læringsmiljø og videreudvikling af medarbejdernes anerkendende kompetencer, bedre muligheder for samtaler mellem pædagoger og det enkelte barn (en bedre normering) – og en evaluering af praksis, herunder sprog-arbejdet.

§ 14

Formuleringen ”skal have adgang til at få oprettet en forældrebestyrelse” er for uforpligtende og upræcist.

Desuden mener vi, at det vil lette forståelsen hvis bestemmelsen f.s.v.a. selvejende deles op i to dele. En for hhv. selvejende institutioner med en enstregen bestyrelse og en der vedrører selvejende institutioner med en tostregen model.

Vi savner desuden en nærmere specifikation og definition af *dagtilbud* og *daginstitution*

Vi har med interesse læst i de specielle bemærkninger til § 14, at et dagtilbud kan bestå af 3 enheder placeret i geografisk nærhed af hinanden. Det ønskes præciseret om dette skal forstås som en øvre grænse for hvor mange fysiske enheder et dagtilbud kan bestå af.

§ 15, stk.

Forældrebestyrelser bør fortsat også ha mulighed for at udtale sig i forbindelse med ansættelse af pædagoger og medhjælpere.

Vi betragter samlet set indskrænkningen af indstillingsretten, det faktum at forældrene kan fravælge at have en forældrebestyrelse og fratagelsen af beføjelserne til godkendelse og evaluering af den pædagogiske læreplan som en væsentlig forringelse af forældrenes indflydelse i de kommunale dagtilbud.

I stedet for at ændre på disse indskrænkninger vil vi foreslå, at forældrebestyrelser får en anden rettighed: Nemlig retten til at overgå til den selvejende styreform, der sikrer reel og fuld forældreindflydelse.

§ 17, stk. 5

Det bør være et retskrav at forældre får friplads / tilskud til evt. madordninger.

§ 19

Der bør for god ordens skyld indsættes en bestemmelse om, at der også findes puljeordninger (oprettet inden 30/6-06 – overgangsbestemmelse). Dette kan konkret gøres ved at indsætte et nyt stk. 4, hvori ”puljeordninger” er omtalt. Det nuværende stk. 4 ændres herefter til stk. 5.

§ 20

Som interesseorganisation for selvejende og private institutioner har vi noteret os, at kommunernes mulighed for at kræve leverancesikkerhed, som hidtil blot er fremgået af / hjemlet i bemærkningerne til Lov nr. 400, er blevet udnyttet af mange kommuner, med det resultat til følge at bl.a. mange eksisterende puljeordninger og andre initiativer ikke har reel mulighed for at realisere ønsket om konvertering til, eller ny-oprettelse af, en privatinstitution. Der er hermed skabt en barriere for mange potentielle privatinstitutioner, som ikke har økonomisk mulighed for eller kreditværdighed til at etablere en bankgaranti på et beløb svarende til 3 måneders budget.

Hvis hjemmelen til at kræve denne leverancegaranti flyttes fra bemærkninger til selve lovtæksten, vil endnu flere kommuner benytte sig af muligheden for at etablere en barriere for oprettelsen af privatinstitutioner.

§31,stk 2:

Her bør der tilføjes ”og regnskabsføring/administration” (Jfr. hidtidig gældende regler og praksis).

§ 35, stk. 2

Vi foreslår, at stk. 2 afsluttes med en formulering som: ”... giver til de selvejende daginstitutioner i kommunen, i det omfang administrationen omfatter alle opgaverne bogføring, regnskab og budget, løn, revision og personalejura”.

Vi konstaterer, at man med forslaget beholder den eksisterende bekendtgørelse, herunder tilbagefaldsprocenterne vedr. administrationstilskud og bygningstilskud, idet det dog bemærkes at disse procentsats efter vores opfattelse ikke dækker de faktiske udgifter til leje eller opførelse af en institution., og heller ikke alle direkte og indirekte udgifter for så vidt angår administrationen.

Vi foreslår, at der til § 35 føjes et stk. 3 om, at: "ministeren for familie- og forbrugeranliggender fastsætter regler om beregning af administrationstilskud efter stk. 2", således at dette fremgår af lovteksten.

§ 38, stk. 2

Det er uklart, hvordan et administrationstilskuddet fastsættes i de tilfælde, hvor der ingen selvejende daginstitutioner er i kommunen.

§45, stk. 6:

Af sidste afsnit fremgår, at fritidshjem skal give børnene mulighed for lektielæsning. Det er en helt ny arbejdsopgave, såfremt det forventes at pædagogerne skal involveres i det. Såfremt der skal bruges personaleressourcer på lektielæsning, bør kommunerne tilføres ressourcer (DUT).

§ 57, stk. 2:

Her bør der tilføjes ”og regnskabsføring/administration” (Jfr. hidtidig gældende regler og praksis)

Bemærkninger til de generelle bemærkninger:

1.0 – nederst

Hvis dette forslag skal understøtte kvalitetsreformen og andre aktuelle udviklingstendenser - så burde det også styrke brugerinddragelsen og mulighederne for friere valg. Som det fremgår mener vi ikke, at dette i tilstrækkeligt omfang er tilfældet, og vil i den forbindelse pege på ”den tredje vej” i form af de non-profit selvejende daginstitutioner, der er en overset mulighed for at kombinere frit valg, inddragelse af civilsamfundet og dermed en styrket brugerinddragelse.

3.9 – Forbedret fleksibilitet og frit valg for forældre

Lovudkastet giver mulighed for, at familier, der har behov for at få passet deres barn uden for institutionernes åbningstider, kan få tilskud til privat pasning af barnet kombineret med at barnet har en plads i et dagtilbud. Det betyder, at børnene, hvis forældre benytter sig af dette tilbud, i hverdagen skal omstille sig ikke blot fra forældre til institution, men også til den private pasningsordning.

Dette er efter DLOs opfattelse en uhensigtsmæssig løsning af familiernes behov for pasning af børnene – og løsningen harmonerer ikke med lovens intention om at skabe sammenhæng i

børnenes hverdag.

Ordninger der reducerer ressourcerne i institutioner, vil også forringe mulighederne i institutionerne for at lave et kvalificeret pædagogisk arbejde, og dette vil især gå ud over de

svage børn og medvirke til at forstærke virkningerne af en negativ social arv.

Indenfor de seneste 10-15 år er åbningstiderne i institutionerne blevet kortere, og der er indført flere lukkedage. Dette er med til at øge behovet for at få børnene passet uden for åbningstiderne. Vi synes, at man i stedet bør vende denne udvikling og øge åbningstiderne, så disse matcher et stadigt mere fleksibelt arbejdsmarked, og ligeledes reducere mængden af lukkedage, så forældrenes behov for pasning kan imødekommes i daginstitutionerne - dette gælder også pasningsbehovet hvor forældrene har skæve eller skiftende arbejdstider, hvilket vil være i overensstemmelse med lovens tankegang om at sikre sammenhæng.

Alternativt vil vi foreslå at lovudkastet ændres, så forældres forøgede fleksibilitet og valgmuligheder styrkes ved en mulighed for at kunne frekventere flere dagtilbud på samme tid. Således, at man eksempelvis kan gøre brug af ét dagtilbud på ugens 5 hverdage – og et andet dagtilbud i weekends.

Med venlig hilsen
DAGINSTITUTIONERNES LANDS-ORGANISATION

Morten Kyst
sekretariatschef